

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15/7/1950 tarihli 5682 Sayılı Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 1-10-2026	Esas No: 2/3888

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
2 8 Eylül 2026
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 8 Eylül 2026
No: 1947858

GENEL GEREKÇE

Mühendisler, günlük hayatımızda ve gelecekte insanların temel ihtiyaçlarını karşılayan; fakirliği azaltan; temiz su, besin ve enerji sağlayan, taşımacılık ve iletişimi sağlayan; doğal afetlere cevap veren; inşaat ve alt yapı inşa eden; hesaplama ve bilgi teknolojilerini kullanan; yeraltı kaynaklarını optimum yöneten; gelişme ve ilerlememizde temel rol oynayan kişilerdir. Mimarlar ise ihtiyaç duyduğumuz mekanları tasarlayıp, planlayan ve oluşturulması için gerekli olan çalışmaları organize eden, fonksiyonel ve estetik yapıları yapım sürecini kontrol edip, denetleyen uzman kişilerdir.

Hem mimarlık hem de mühendislik; yaratıcılık, analitik düşünce gerektiren, sanat ve disiplin işi gerektirir. Modern yaşam konforumuzu, sağlığımızı ve emniyetimizi artıran mimar ve mühendisler, sürdürülebilir gelişme ve ekonomik ilerleme için kritik önem taşırlar. Ülkelerin gelişmesinin arkasında yer alan mühendis ve mimarlar, ülkemizde çevre ve kentleşme uygulamalarında çok önemli görevler üstlenmekte, bu hizmetin denetiminde de yetki kullanmaktadır.

Ayrıca mühendis ve mimarlar, üretim yapan, katma değer oluşturan meslek grubudur. Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan mühendislik ve mimarlık kriterlerinin karşılıklı tanınması, mesleğin ortak değerler çerçevesinde birleştirilmesi ve geliştirilmesinin yanı sıra, toplumdaki pozisyonunu, rolü ve sorumluluğunun güçlendirilmesi için yurt dışında etkinlik ve çalışmaları zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla bu meslek gruplarının yurtdışındaki eğitim, panel, çalıştay, konferans vb. eğitim faaliyetlerine katılımları, teknoloji uygulamalarını yerinde tanımaları mesleki tecrübe ve üretkenlik açısından önem arz etmektedir.

Modern dünyanın kalbi niteliğinde olan bu meslek dallarının gereksinmelerini karşılamak, etkinliklerini kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerini geliştirmek, meslek disiplini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak üzere Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 7303 sayılı Yasa, 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle değişik 6235 sayılı yasayla 1954 yılında kurulmuştur. TMMOB tüzel kişiliğe sahip, Anayasanın 135. Maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Çalışmalarını 24 Oda, bu Odalara bağlı 213 şube ve 50 İl/İlçe Koordinasyon Kurulu ile sürdürmekte olan TMMOB'a bağlı odalara 108 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin mezun olan mühendis, mimar ve şehir plancıları üyedir.

TMMOB ve bağlı odalara üye olan, en az on yıl kıdemi bulunan mühendis ve mimarların hususi damgalı (yeşil) pasaport almaları teklif edilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununda değişiklik yapılarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve bağlı odalara üye olan ve en az on yıl kıdemi bulunan mühendis ve mimarlara, haklarında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan dolayı soruşturma veya kovuşturma bulunmaması kaydıyla hususi damgalı pasaport verilebilir. Mühendis ve mimarlara hususi damgalı pasaport alma hakkı tanınması ve TMMOB ve bağlı odaların üyelerinin diğer kamu hizmeti veren meslekler ile eşit bir şekilde bu haktan faydalanmaları amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**15/7/1950 TARİHLİ 5682 SAYILI PASAPORT KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 15/07/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesinin (A) fıkrasına dördüncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve bağlı odalara üye olan, en az on yıl kıdemi bulunan ve haklarında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan dolayı soruşturma veya kovuşturma bulunmaması kaydıyla mühendis ve mimarlara hususi damgalı pasaport verilir”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

